

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie ze skargi D.(...) S.A. w G. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 lipca 2006 r., sygn. akt XXIII Ga (...), wydanego w sprawie z powództwa D.(...) S.A. w G.

przeciwko L.(...) Sp. z o.o. w W.

z udziałem po stronie pozwanej interwenienta ubocznego Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 listopada 2008 r.,

odrzuca skargę i zasądza od D.(...) S.A. w G. na rzecz L.(...) Sp. z o.o. w W. 1200 (tysiącdwieście) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 25 lipca 2005 r., sygn. akt XV GC (...) zasądził od L.(...) sp. z o.o. na rzecz D.(...) S.A. kwotę 22 921,60 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 6 listopada 2002 r., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. W sprawie o sygn. XV GC (...) z powództwa L.(...) zasądził na jego rzecz od D.(...) S.A. 3 698,26 zł z odsetkami ustawowymi od poszczególnych kwot składających się na należność główną.

Sąd Rejonowy ustalił, iż powodowi należy się odszkodowanie za zagubione przez pozwanego przesyłki przewożone na podstawie łączącej strony umowy o współpracy w zakresie przewozu przesyłek kurierskich, w zakresie w jakim szkoda ta nie została pokryta przez towarzystwo ubezpieczeniowe. Sąd I instancji wskazał, iż podstawą

odpowiedzialności przewoźnika za szkodę wynikającą z zaginięcia przesyłek stanowi art. 80 ust. 2 ustawy Prawo przewozowe. Zgodnie z jego treścią wysokość odszkodowania uzależniona jest od zadeklarowanej wartości utraconej przesyłki. Ta zaś była w niniejszej sprawie określona w listach przewozowych, zatem jej wysokość nie budziła wątpliwości. W ocenie Sądu Rejonowego strona pozwana bezzasadnie powołała się na umowne ograniczenie swojej odpowiedzialności. Ograniczenie to znajduje bowiem swoje zastosowanie jedynie, gdy brak jest deklaracji wartości przesyłki.

Sąd Okręgowy w W., Wydział XXIII Gospodarczy Odwoławczy – na skutek apelacji strony pozwanej - zaskarżonym wyrokiem zmienił orzeczenie Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zamiast kwoty 22 921,60 zł zasądził od pozwanego kwotę 500 zł, a w pozostałej części oddalił apelację strony pozwanej.

Sąd Okręgowy uznając apelację za zasadną wskazał, iż Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni łączącego strony stosunku umownego i przyjął brak ograniczenia odpowiedzialności. W ocenie Sądu II instancji sam tylko fakt wpisania wartości przesyłki do listu przewozowego nie może implikować pełnej odpowiedzialności, skoro strony ustaliły umownie jako regułę ograniczenie odpowiedzialności do kwoty 500 zł. Zawarty przez strony aneks do umowy służył aktualizacji warunków cenowych, a nie zmianie ograniczenia odpowiedzialności przewidzianego w umowie.

W konsekwencji, w ocenie Sądu Okręgowego, nie można przyjąć, iż w przypadku zadeklarowania wartości przesyłki pozwany będzie odpowiadał ponad kwotę 500 zł.

Orzeczenie Sądu Okręgowego strona powodowa zaskarżyła skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna z innych przyczyn w rozumieniu art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Podstawową przesłanką dopuszczalności apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie tzw. substratu zaskarżenia, czyli zawartego w sentencji wyroku negatywnego rozstrzygnięcia o żądaniu strony skarżącej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2007 r., sygn. akt III CZ 19/07, niepubl. i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2001 r., sygn. akt II CKN 206/00 niepubl.). Zgodnie z art. 325 k.p.c., który to przepis stosuje się odpowiednio do postępowania przed sądem drugiej instancji (art. 391

§ 1 zd. 1 k.p.c.), sentencja wyroku tego sądu powinna zawierać rozstrzygnięcie, w granicach zaskarżenia, o całości żądania.

Skarżąca nie dostrzegła, iż wyrok Sądu Okręgowego, od którego wniosła skargę, nie zawiera negatywnego rozstrzygnięcia co do kwoty pieniężnej (i w konsekwencji odsetek), o którą Sąd ten obniżył kwoty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zmienił bowiem kwotę w punkcie I.1. wyroku Sądu Rejonowego, obniżając ją z 22 921,60 zł do 500 zł. Sąd Okręgowy nie oddalił jednak powództwa w pozostałym zakresie, a należy pamiętać, iż wyrok Sądu Rejonowego w części oddalającej powództwo nie został zaskarżony i uprawomocnił się. W konsekwencji nie ma rozstrzygnięcia odnośnie kwoty 22.421,60 zł i odsetek od tej kwoty.

Trzeba podkreślić, iż w sytuacji tej powód nie został pozbawiony prawa do sądu. Sąd w niniejszym składzie podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2002 r., sygn. V CZ 113/02 (niepubl.), dotyczącym instytucji uzupełnienia wyroku, zgodnie z którym, strona, zwłaszcza reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika - ma nie tylko prawo, lecz obowiązek skorzystania z tej możliwości, co uzasadnia przede wszystkim ogólny obowiązek strony dbania o własne interesy. Ustawodawca przewidując możliwość, że orzeczenie sądowe może na skutek błędu nie zawierać rozstrzygnięcia o całości żądania, unormował procedurę umożliwiającą stronie uzyskanie uzupełnienia orzeczenia.

Korzystanie z instytucji skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia bez uzyskania uprzedniego uzupełnienia wyroku w trybie art. 351 § 1 k.p.c. jest niemożliwe i powoduje niedopuszczalność tego środka.

Należy także wskazać, iż odnośnie kwoty 22.421,60 zł i odsetek od tej kwoty, brak jest w sprawie prawomocnego rozstrzygnięcia (art. 366 k.p.c.). Powagę rzeczy osądzonej ma bowiem tylko rozstrzygnięcie zawarte w sentencji orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., sygn. akt I CK 217/05, niepubl.).

W tym stanie rzeczy brak jest koniecznego substratu zaskarżenia, co czyni wniesioną skargę niedopuszczalną.

Wobec braku samego substratu zaskarżenia i wynikającej stąd niedopuszczalności skargi jedynie na marginesie wskazać trzeba na ułomność konstrukcji skargi w zakresie dotyczącym wykazania, iż wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przewidziane w art. 425⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. wymaganie jest elementem konstrukcyjnym skargi i jego niespełnienie powoduje jej odrzucenie (art. 424⁸ § 1). Należy zwrócić uwagę, iż skarżący

wyjaśnił szczegółowo, dlaczego w sprawie nie jest dopuszczalna skarga kasacyjna, nie wykazał jednak, dlaczego w sprawie nie jest dopuszczalne wznowienie postępowania, ograniczając się do krótkiej konstatacji dotyczącej niedopuszczalności wznowienia postępowania. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że skarżącego obciąża nie tylko obowiązek wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było możliwe, ale także wykazanie, że nie jest możliwe. Skarżący powinien zatem wykazać, że wznowienie postępowania w sprawie zakończonej zaskarżonym orzeczeniem - w świetle przepisów art. 399 - 416¹ k.p.c. - jest niedopuszczalne ze względu na rodzaj zaskarżonego orzeczenia albo zarzuty przeciwko temu orzeczeniu nie mieszczące się w podstawach skargi o wznowienie postępowania. Tylko w następstwie przeprowadzenia takiego wyводу prawnego skarżący spełni obowiązek wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie tylko nie było, ale nie jest możliwe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2006 r., sygn. akt I CNP 12/06, niepubl.; i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2005 r., sygn. akt V CNP 24/05, niepubl.). Takiego wyводу skarga nie zawiera.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 424⁸ § 1, art. 98 w związku z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).